

Polacy o zagrożeniu koronawirusem w przededniu zniesienia stanu epidemii

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2022

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Stan epidemii obowiązywał w Polsce od 20 marca 2020 roku. 6 maja br. minister Adam Niedzielski podczas konferencji prasowej, wspólnie z Grzegorzem Juszczakiem, dyrektorem Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH – Państwowy Instytut Badawczy, ogłosił decyzję o zniesieniu od 16 maja stanu epidemii i wprowadzeniu stanu zagrożenia epidemicznego. Według danych Ministerstwa Zdrowia liczba nowych zachorowań w dniu konferencji wynosiła 611 i mniej więcej odzwierciedlała średnią liczbę zakażeń z wcześniejszych dwóch tygodni. W dłuższym okresie notowano wyraźny trend spadkowy, co oznacza – jak stwierdził minister – że epidemia stopniowo przechodzi w stan endemii. Według słów ministra Niedzielskiego: „Nie jest to w żadnym razie zniesienie epidemii, a jedynie symboliczna zmiana światła w sygnalizatorze z czerwonego na pomarańczowe, które pokazuje, że ryzyko pozostało, ale sytuacja zmierza w dobrym kierunku”¹.

Czy Polacy podzielają ten optymizm, czy w ich przekonaniu epidemia nie stanowi już takiego zagrożenia jak wcześniej? Zapytaliśmy o to w naszym majowym sondażu przeprowadzonym tuż przed i chwilę po ogłoszeniu decyzji Ministerstwa Zdrowia².

OBAWY PRZED ZARAŻENIEM

W porównaniu do poprzedniego badania odsetek Polaków obawiających się zarażenia koronawirusem minimalnie się obniżył (spadek o 2 punkty procentowe, z 38% do 36%), a liczba tych, którzy się tego nie boją, nieznacznie wzrosła (o 1 punkt, z 62% do 63%). Choć majowe zmiany są zupełnie niewielkie, to wpisują się w obserwowany od stycznia br. spadkowy trend obaw Polaków przed zakażeniem.

¹ <https://pulsmedycyny.pl/od-16-maja-koniec-stanu-epidemii-w-polsce-ochrona-zdrowia-nadal-w-stanie-podwyzszonej-gotowosci-1149602>

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (385) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

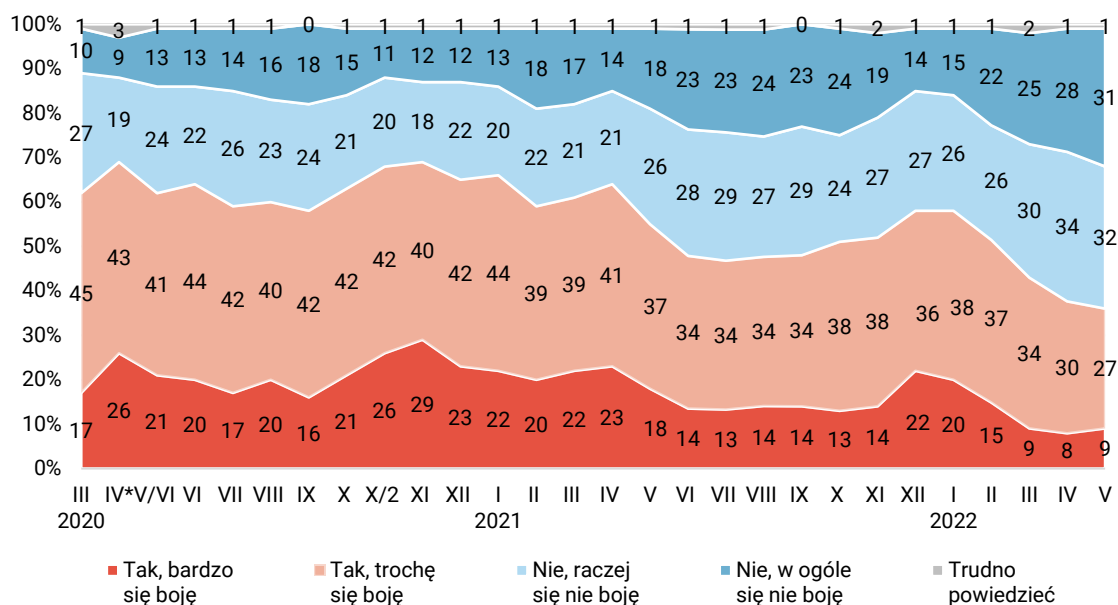
Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymał w liście zapowiadającym od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadającym od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 2 do 12 maja 2022 roku na próbie liczącej 1087 osób (w tym: 58,9% metodą CAPI, 28,7% – CATI i 12,4% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcje wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

RYS. 1. Czy Pan(i) osobiście boi się zarażenia koronawirusem?

* Badanie przeprowadzone w czasie lockdownu na próbie internautów

Wyraźnie częściej zarażenia koronawirusem boją się kobiety (44%) niż mężczyźni (27%). Poza płcią deklarowane obawy mają związek przede wszystkim z wiekiem badanych. Podczas gdy zakażenia boi się zaledwie 17% osób w wieku 18–24 lata, to wśród respondentów z grupy 65+ odsetek ten sięga 55%.

TABELA 1

Wiek	Czy Pan(i) osobiście boi się zarażenia koronawirusem?		
	Tak, boję się	Nie, nie boję się	Trudno powiedzieć
	w procentach		
18–24 lata	17	82	1
25–34	22	78	0
35–44	32	68	0
45–54	30	69	1
55–64	48	51	1
65 lat i więcej	55	43	1

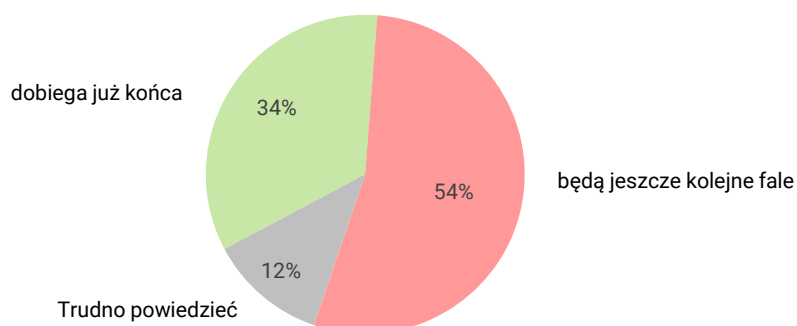
Poczucie zagrożenia w tej kwestii – co zrozumiałe – jest nieco silniejsze w miastach niż na wsi (zob. tabela aneksowa 1). W większym stopniu deklarują je także osoby gorzej wykształcone – z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym oraz zasadniczym zawodowym. Zakażenia częściej boją się respondenci co najmniej raz w tygodniu biorący udział w praktykach religijnych, a jeśli chodzi o deklarowane poglądy polityczne – zwolennicy prawicy. W grupach społeczno-zawodowych są to z kolei emeryci i renciści.

KONIEC EPIDEMII?

Ponad połowa ankietowanych jest przekonana, że epidemia jeszcze się nie kończy, lecz powinniśmy spodziewać się kolejnych fal zachorowań (54%). Optymistyczny pogląd o końcu epidemii wyraża jedna trzecia badanych (34%).

CBOS

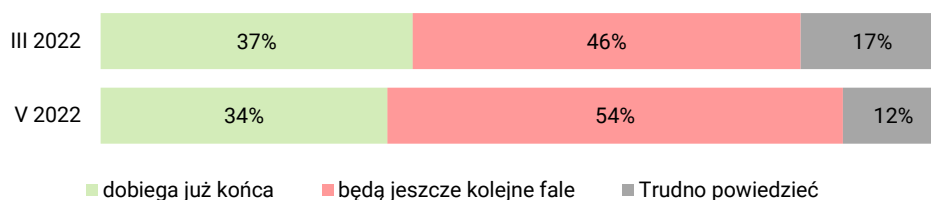
RYS. 2. Czy, Pana(i) zdaniem, epidemia koronawirusa:

W porównaniu z deklaracjami z marca br. przekonanie o tym, że epidemia będzie miała swoje kolejne etapy, wzrosło. Sporo, bo aż o 8 punktów procentowych, zwiększył się odsetek osób przewidujących, że będą jeszcze następne fale zachorowań na koronawirusa, w mniejszym stopniu obniżyła się liczba badanych twierdzących, że epidemia dobiega już końca (spadek o 3 punkty).

CBOS

RYS. 3. Czy, Pana(i) zdaniem, epidemia koronawirusa:

Z analizy zróżnicowań społeczno-demograficznych wynika, że częściej niż inni o tym, że epidemia dobiega już końca, przekonani są najmłodsi respondenci w wieku 18–24 lata (52%). Starsi natomiast, szczególnie w przedziale 55–64 lata, wyraźnie częściej twierdzą, że będą jeszcze kolejne fale. Opinie w tym względzie różnicuje również wielkość miejsca zamieszkania – o końcu epidemii częściej mówią mieszkańcy wsi (38%), natomiast mieszkańcy największych miast (powyżej 100 000 mieszkańców) częściej niż inni sądzą, że nadejdą kolejne wzrosty zachorowań (61%–63%). Także

poziom wykształcenia różnicuje oceny w tej kwestii – osoby z wyższym wykształceniem przewidują kolejne fale (63%), natomiast im niższy poziom wykształcenia, tym taki scenariusz jest rzadziej brany pod uwagę, choć najbardziej znaczący dla tych zróżnicowań jest brak sprecyzowanej opinii. W grupach społeczno-zawodowych w definitywny koniec epidemii najczęściej wierzą rolnicy (55%), pracownicy usług (49%) oraz uczniowie i studenci (48%), natomiast kolejne fale zachorowań wieszczą przede wszystkim: średni personel i technicy (72%), robotnicy niewykwalifikowani (64%), a także renciści (62%).

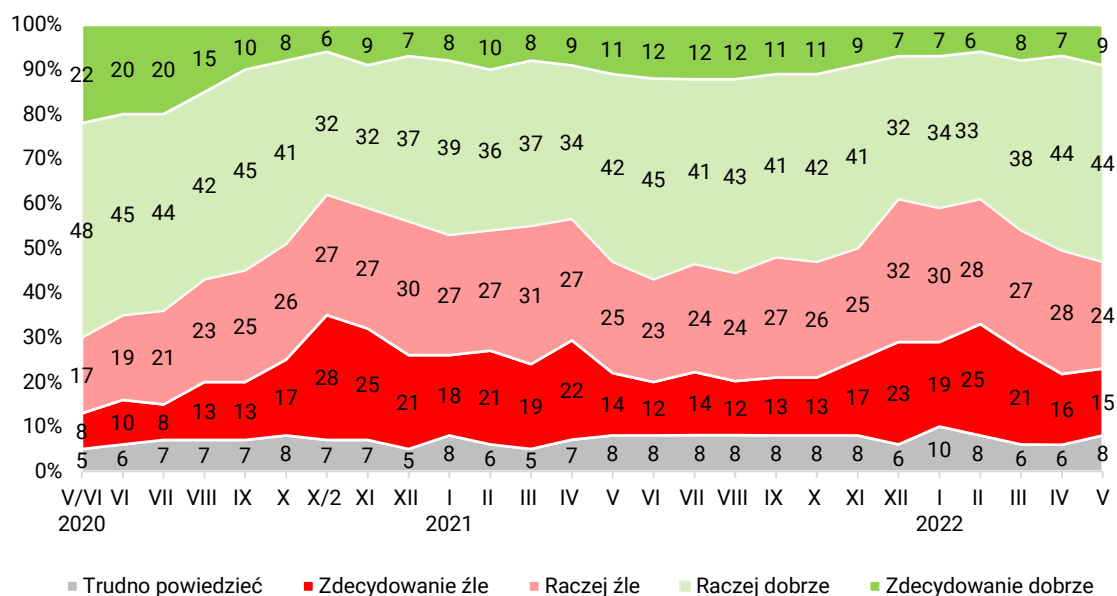
Opinie o końcu epidemii w pewnym stopniu zależą od poglądów politycznych mierzonych na skali lewica-centrum-prawica. Respondenci o poglądach prawicowych częściej niż pozostali uważają, że epidemia dobiega końca (36%), natomiast o kolejnych falach w większym stopniu przekonani są badani identyfikujący się z lewicą (60%).

OCENA POLITYKI RZĄDU WOBEC EPIDEMII

Jak co miesiąc poprosiliśmy badanych o ogólną ocenę działań rządu mających na celu walkę z epidemią koronawirusa w Polsce. Obecnie ponad połowa respondentów (53%) pozytywnie recenzuje politykę rządu w tym zakresie, natomiast niespełna dwie piąte (39%) wystawia jej negatywną notę.

CBOS

RYS. 4. Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan(i) działania rządu mające na celu walkę z epidemią koronawirusa w Polsce?

Od poprzedniego badania obniżyła się liczba ocen negatywnych (spadek o 5 punktów procentowych), a jednocześnie minimalnie wzrósł odsetek opinii zdecydowanie pozytywnych (wzrost o 2 punkty). Od marca tego roku – wraz ze znoszeniem epidemicznych restrykcji – notujemy spadek liczby głosów krytycznych, a z drugiej strony – wzrost pozytywnych opinii o polityce obecnego gabinetu w kwestii epidemii.

Działania rządu w walce z epidemią pozytywnie ponadprzeciętnie często oceniają osoby o prawicowych poglądach politycznych (70%), często biorące udział w praktykach religijnych (częściej niż raz w tygodniu – 72%, raz w tygodniu – 64%), a poza tym badani w wieku 55 lat lub więcej (61%–63%), mieszkańcy wsi i najmniejszych miast do 20 000 mieszkańców (odpowiednio 61% i 59%), osoby z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym (64%), a także zarabiający średnio lub nieco poniżej średniej (od 2000 zł do 2999 zł na osobę w rodzinie – 61%, od 1500 zł do 1999 zł – 59%). Natomiast najbardziej krytycznie o działaniach rządu w sprawie epidemii wypowiadają się respondenci o lewicowych poglądach politycznych (61%), w ogóle niebiorący udziału w praktykach religijnych (52%), mieszkający w dużych miastach liczących co najmniej 100 000 mieszkańców (50%–54%), zarabiający powyżej średniej (4000 zł i więcej na osobę w rodzinie – 52%, od 3000 zł do 3999 zł – 51%), mający wyższe wykształcenie (51%) oraz młodsi badani (od 18 do 24 roku życia – 52%, od 25 do 34 roku życia – 51%). W grupach społeczno-zawodowych w największym stopniu politykę rządu w tym zakresie popierają emeryci (64%), zaś negatywne zdanie mają o niej najczęściej osoby pracujące na własny rachunek (54%), kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem oraz robotnicy niewykwalifikowani (po 50%).

Polacy w coraz mniejszym stopniu boją się zarażenia koronawirusem. Choć w maju poziom obaw w tej kwestii obniżył się nieznacznie, to jednak zmiana ta wpisała się w obserwowaną od stycznia br. ogólną tendencję spadkową. Mniejsza liczba zachorowań i stopniowe znoszenie epidemicznych restrykcji zapewne nie pozostały bez wpływu na notowaną od marca tego roku poprawę ocen polityki rządu w tym zakresie – obecnie pozytywnie opiniuje ją ponad połowa respondentów. Jednak wyhamowanie epidemii nie wpłynęło na spadek czujności Polaków, a nawet więcej – ponad połowa ankietowanych (wzrost w porównaniu do marca) uważa, że obecny spadek liczby chorych ma charakter sezonowy i w niedalekiej przyszłości czekają nas jeszcze kolejne fale zachorowań na koronawirusa. W definitywny koniec epidemii wierzy tylko jedna trzecia badanych.

Opracował

Krzysztof Pankowski